

**IMPLEMENTACIJA
KURIKULARNE
PRENOVE**

**KAKOVOSTNO
VODENJE ŠOLE**

TALIS 2024

c strokovnih in vodstvenih delavcev na področju vodenja
no-izobraževalnega zavoda v obdobju od 2024 do 2028 (IJZ III)

Dr. Mihaela Zavašnik

ZRSŠ, vodja Središča za profesionalni razvoj, kakovost in raziskovanje
ter sourednica Nacionalnega poročila TALIS 2024

Smo pripravljeni na spremembe? Pogled na rezultate TALIS 2024 z vidika kurikularne preнове

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

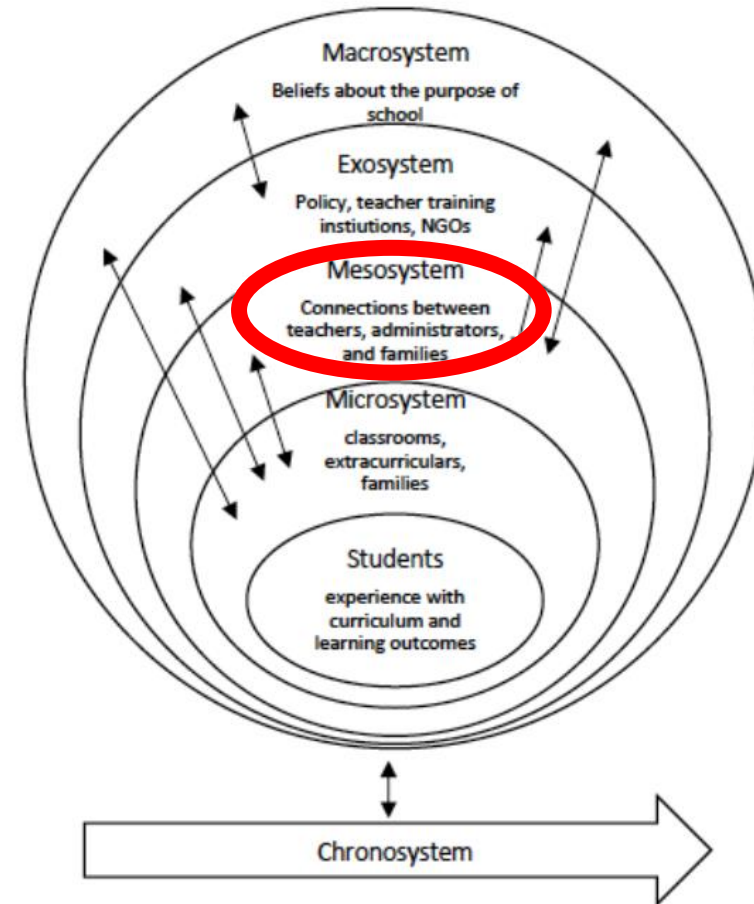
Sofinancira
Evropska unija

in ravnateljev osnovnega in glasbenega šolstva

Vodenje kot kontekstualni dejavnik vpliva na učinkovitost in uspešnost kurikularne prenove skozi TAI IS 2024

Vpliv vodenja na:

- prakso poučevanja ter preverjanja in ocenjevanja;
- profesionalno učenje učiteljev (nadaljnje izobraževanje in usposabljanje);
- profesionalne odnose in sodelovanje v šolah;
- avtonomijo učiteljev.

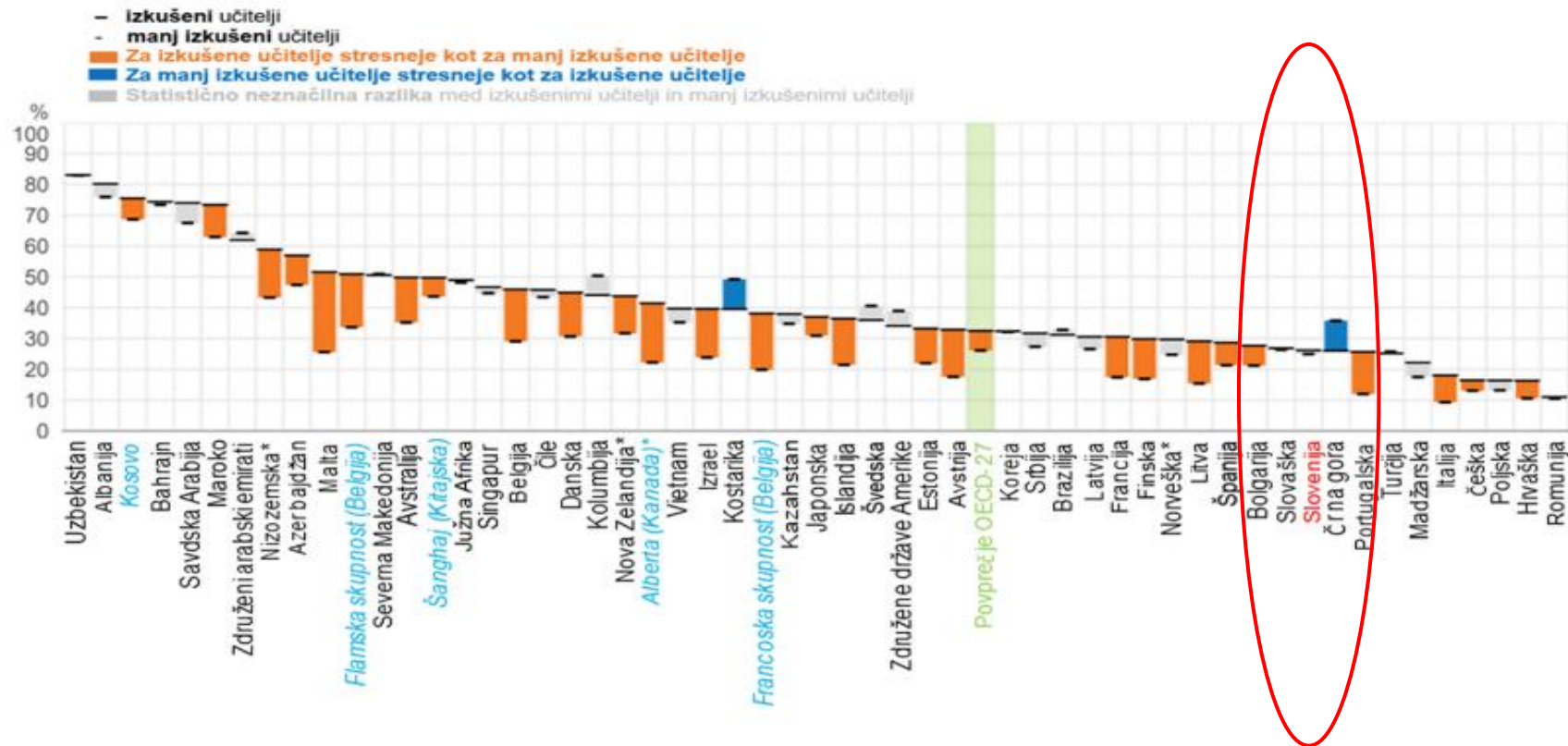

Taguma, M. in M., Fernandez Barrera. 2019. *Change management: Facilitating and hindering factors of curriculum implementation*. OECD.

Odnos do in utrujenost učiteljev od sprememb

Prikaz 3.11 Utrujenost učiteljev od sprememb glede na leta izkušenj

Odstotek učiteljev ravni ISCED 2 (v Sloveniji tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja osnovne šole), ki se strinjajo ali močno strinjajo, da se v njihovi šoli uvaja preveč pobud za spremembe.

Opomba: * Ocene je treba interpretirati previdno zaradi večjega tveganja pristranskosti zaradi neodgovorov.

Vir: OECD (2024), TALIS 2024 baza podatkov, Tabela BIN.TQH.TQ72a.

Približno ¼ učiteljev meni, da je na njihovi šoli preveč pobud za spremembe.

Skoraj ½ učiteljev si želi obdobja stabilnosti, preden se še kaj spremeni v šoli.

Približno 1/5 učiteljev meni, da se na njihovi šoli zahteva, da spremenijo preveč stvari in da se uvedejo spremembe brez potrebnih sredstev.

Vzvod 1: Krepitev kakovostnih praks poučevanja ter preverjanja in ocenjevanja

Kakovostno poučevanje

Prakse poučevanja

Deleži učiteljev, ki pogosto ali vedno storijo naslednje:	Predstavijo povzetek nedavno naučenih vsebin	Na začetku ure postavijo učne cilje	Razložijo, kaj pričakujejo, da se bodo učenci naučili	Razložijo, kako so nove teme povezane s starimi	Predstavijo naloge, za katere ni očitnih rešitev	Dajo naloge, ki zahtevajo, da učenci kritično razmišljajo
ISCED 1 (1. in 2. VIO)	87% 	68% 	90% 	81% 	30% 	61%
ISCED 2 (3. VIO)	82% 	71% 	89% 	87% 	28% 	64%
ISCED 3 (SŠ)	83% 	69% 	87% 	88% 	33% 	66%

Deleži učiteljev, ki pogosto ali vedno storijo naslednje:	Učence razdelijo v manjše skupine, da pridejo do skupne rešitve	Učencem naročijo, da sami izberejo postopke reševanja kompleksnih nalog	Predstavijo probleme iz vsakdanjega življenja ali dela, da pokažejo, zakaj je novo znanje uporabno	Učencem dajo projektne naloge, za katere potrebujejo vsa en teden, da jih dokončajo	Učence spodbujajo, da sprašujejo in argumentirajo mnenja drugih učencev
ISCED 1 (1. in 2. VIO)	46% 	32% 	83% 	13% 	36%
ISCED 2 (3. VIO)	32% 	29% 	80% 	17% 	37%
ISCED 3 (SŠ)	32% 	30% 	80% 	15% 	38%

Spodbujanje višjih miselnih procesov

Preglednica 1.8: Prakse poučevanja pri reševanju nalog v Sloveniji

Deleži učiteljev, ki pri poučevanju pogosto ali vedno naredijo sledeče:	Učencem dajo več primerov, da vadijo korake postopkov ali spretnosti.	Za vaje izberejo naloge, ki se postopno stopnjujejo v težavnosti	Učence pripravijo na težave, ki se lahko pojavijo pri vaji postopka ali spretnosti.	Učencem dajo za vajo podobne naloge, dokler se ne prepričajo, da je vsak učenec razumel snov.
ISCED 1 (1. in 2. VIO)	73,5	89,7	79,4	81,3
ISCED 2 (3. VIO)	68,1	85,9	77,3	72,6
ISCED 3 (SŠ)	68,3	80,5	79,6	69,6

novi UN/KZ – učni cilji in (minimalni) standardi znanja

Preglednica 1.9: Dejavnosti za spodbujanje višjih miselnih procesov v Sloveniji

Deleži učiteljev, ki zmorejo precej dobro ali zelo dobro:	Sestaviti močna/kakovostna vprašanja za učence.	Pomagati učencem kritično razmišljati.
ISCED 1 (1. in 2. VIO)	69,7	91,6
ISCED 2 (3. VIO)	60,0	90,4
ISCED 3 (SŠ)	61,4	88,0

Socialne in čustvene spretnosti

IJZ III

- skupni cilji novih UN/KZ
- didaktična priporočila novih UN/KZ
 - RaP

SAMOZAVEST UČITELJEV		se strinjam ali močno strinjam	OECD povprečje
Počutim se samozavestno, ko učenke in učence učim socialne in čustvene spretnosti.	ISCED 1 (1. in 2 VIO)	94%	
	ISCED 2 (3. VIO)	91%	
	ISCED 3 (SŠ)	90%	
Skrb za socialne in čustvene potrebe učenk in učencev mi je pomembna.	ISCED 1 (1. in 2 VIO)	93%	
	ISCED 2 (3. VIO)	90%	
	ISCED 3 (SŠ)	90%	
Neformalne učne priložnosti za socialno in čustveno učenje so del mojega rednega poučevanja.	ISCED 1 (1. in 2 VIO)	95%	
	ISCED 2 (3. VIO)	91%	
	ISCED 3 (SŠ)	87%	

Vir: OECD. TALIS 2024 Database & Compendium.

Preglednica 1.11: Razvijanje čustvenih spretnosti pri poučevanju v Sloveniji

Delež učiteljev, ki se pri pouku pogosto ali vedno osredotočajo na razvijanje naslednjih spretnosti pri učencih:	Razumevanje lastnih čustev, misli ali vedenja	Upravljanje lastnih čustev, misli ali vedenja	Razumevanje pogledov drugih	Vživljanje v druge	Vzpostavljanje in ohranjanje zdravih odnosov z drugimi	Sprejemanje skrbnih in konstruktivnih odločitev o svojih osebnih dejanjih
ISCED 1 (1. in 2. VIO)	79,5	85,1	85,6	82,9	93,4	87,7
ISCED 2 (3. VIO)	67,5	76,0	78,2	73,6	88,0	82,0
ISCED 3 (SŠ)	62,5	68,0	74,8	67,9	85,6	76,9

2018 – 2024 POZITIVEN TREND

Vir: Japelj Pavešič, B. in drugi (ur.). 2025. Mednarodna raziskava poučevanja in učenja TALIS 2024. Pouevanje in učenje v Sloveniji in po svetu. Pedagoški inštitut.

Preverjanje in ocenjevanje znanja

Didaktična priporočila
(Splošna priporočila za
vrednotenje znanja –
ocenjevanje standardov) in
nov Pravilnik o ocenjevanju
znanja

Preglednica 1.10 Preverjanje in ocenjevanja znanja v Sloveniji

Delež učiteljev, ki pogosto ali vedno:	Preverijo znanje na koncu učne enote ali bloka učnih ur.	S številčno oceno ali opisno informacijo učencem sporočijo, kako so se izkazali glede na svoje sošolce.	Oblikujejo ustne ali pisne povratne informacije, da navedejo področja za izboljšanje.	Učence prosijo, da sami ovrednotijo svoj napredek.	Učence opazujejo med delom in jim takoj dajo povratne informacije.	Preverjanje znanja uporabijo, da preverijo, ali so se učenci naučili predstavljenega snova.
ISCED 1 (1. in 2. VIO)	71,4 	51,1 	73,5 	53,3 	89,2 	88,2
ISCED 2 (3. VIO)	68,2 	51,1 	66,0 	45,7 	83,0 	85,6
ISCED 3 (SŠ)	56,8 	50,8 	60,1 	30,7 	74,1 	79,7

Formativno spremljanje?

Vir: Japelj Pavešič, B. in drugi (ur.). 2025. *Mednarodna raziskava poučevanja in učenja TALIS 2024. Poučevanje in učenje v Sloveniji in po svetu*. Pedagoški inštitut.

Vzvod 2: Krepitev kakovostnega nadaljnega izobraževanja in usposabljanja

Nadaljnje izobraževanje in usposabljanje

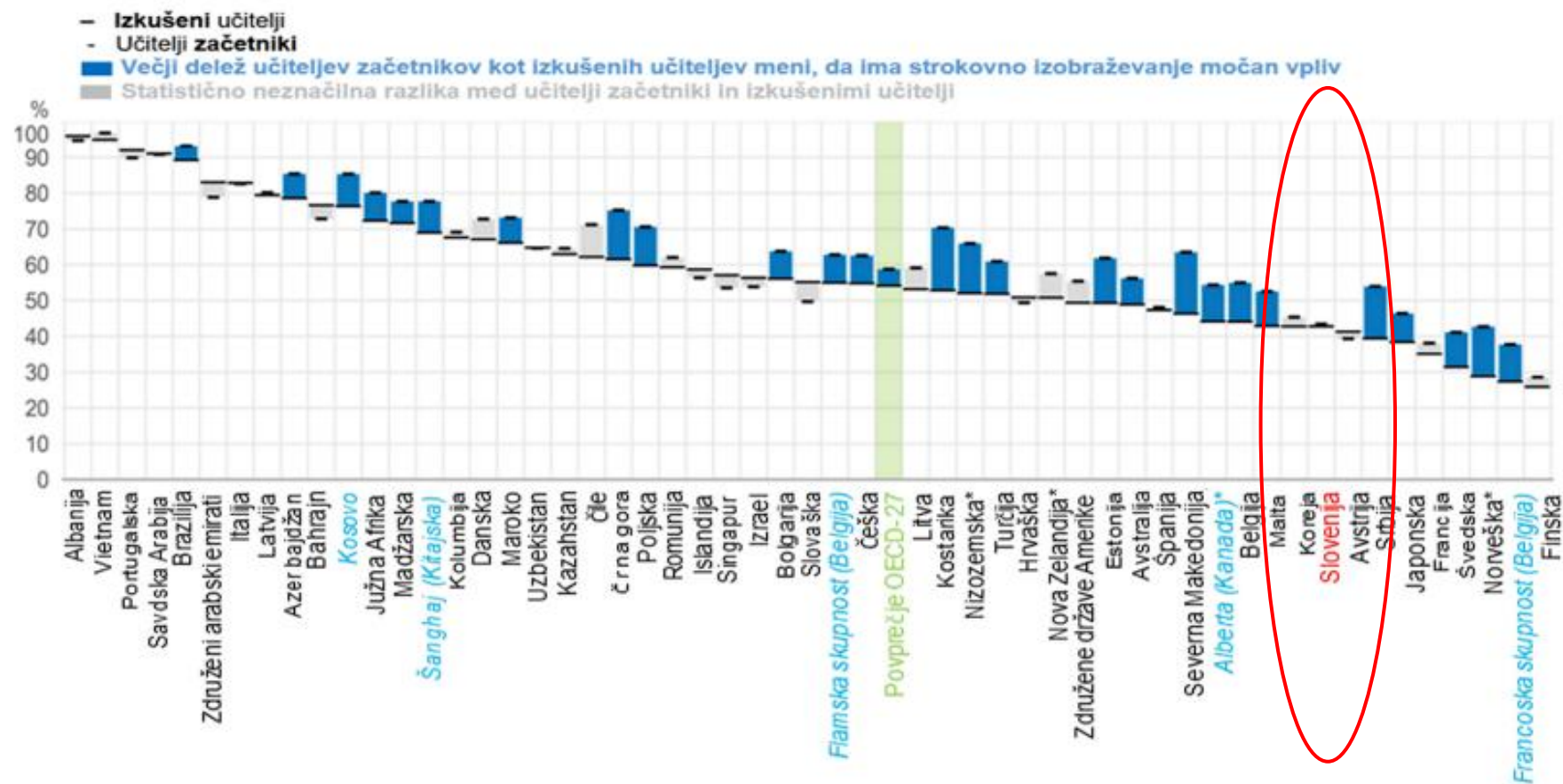
ravnotežje
dejavnosti v šoli
in izven šole!!!

	Da, osebno.			Da, virtualno.			Da, osebno in virtualno.			Ne.		
	ISCED 1	ISCED 2	ISCED 3	ISCED 1	ISCED 2	ISCED 3	ISCED 1	ISCED 2	ISCED 3	ISCED 1	ISCED 2	ISCED 3
Predavanja/seminarji/delavnice	37%	39%	40%	15%	14%	18%	43%	40%	34%	5%	6%	8%
Izobraževalne konference, kjer učiteljice in učitelji, ravnatelji in/ali raziskovalci predstavijo svoje raziskave ali razpravljajo o problemih izobraževanja.	36%	34%	35%	13%	15%	14%	17%	20%	17%	35%	31%	35%
Formalni izobraževalni programi (npr. podiplomski študijski program).	4%	5%	6%	1%	1%	2%	2%	2%	2%	94%	92%	90%
Obiski drugih šol, da izvem več za moje poučevanje	18%	18%	18%	2%	2%	3%	4%	4%	4%	76%	76%	75%
Obiski podjetij, javnih organizacij ali nevladnih organizacij, ki so povezani z mojim poučevanjem		16%	30%		2%	3%		4%	5%		78%	62%
Refleksije po opazovanju poučevanja	38%	36%	30%	3%	4%	4%	6%	6%	6%	53%	54%	61%
Mentorstvo	19%	19%	24%	1%	1%	2%	2%	3%	3%	78%	77%	71%
Formalna in neformalna učiteljska omrežja, z namenom profesionalnega učenja	21%	21%	23%	24%	24%	19%	15%	12%	12%	41%	42%	46%
Samoiniciativne učne aktivnosti	43%	42%	47%	22%	19%	15%	16%	15%	15%	19%	23%	23%
Drugo	16%	16%	20%	6%	6%	5%	7%	6%	6%	71%	72%	69%

Učinkovitost NIU

Prikaz 4.7 Učitelji, ki menijo, da je nadaljnje izobraževanje in usposabljanje učinkovito

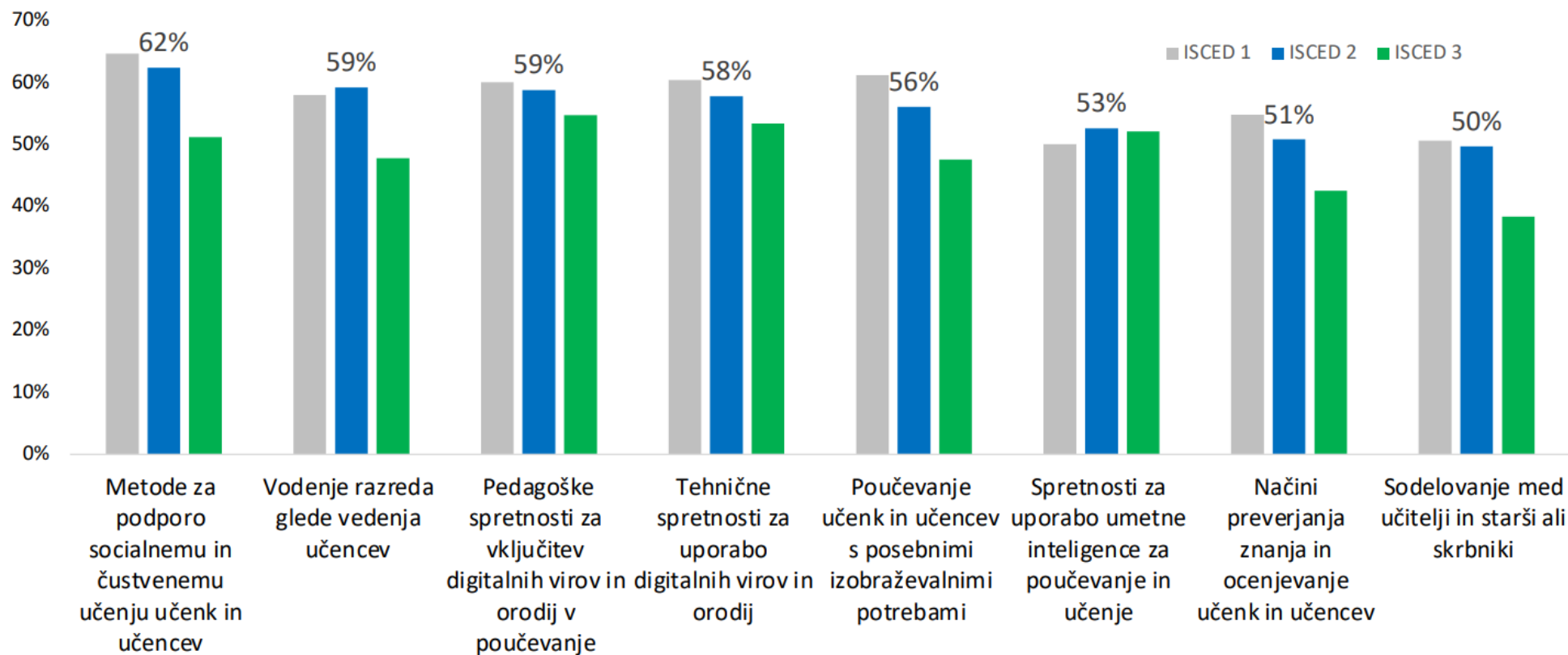
Odstotek učiteljev ravni ISCED 2 (v Sloveniji tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja osnovne šole), ki poročajo, da so dejavnosti, v katerih so sodelovali v zadnjih 12 mesecih, pozitivno vplivale na njihovo poučevanje precej ali zelo.

Učinkovita so daljša usposabljanja (nad 24 ur), ki vključujejo vmesne aktivnosti s preizkušanjem.

Potrebe učiteljev

Visoke potrebe učiteljev po nadaljnem izobraževanju

- vključenost vs potrebe vs ponudba
- urnik je največja ovira

Več kot polovica učiteljev srednje ali zelo potrebuje precej izobraževanja za neposredno delo z učenci.

Vzvod 3: Krepitev profesionalnih odnosov in sodelovanja v šolah

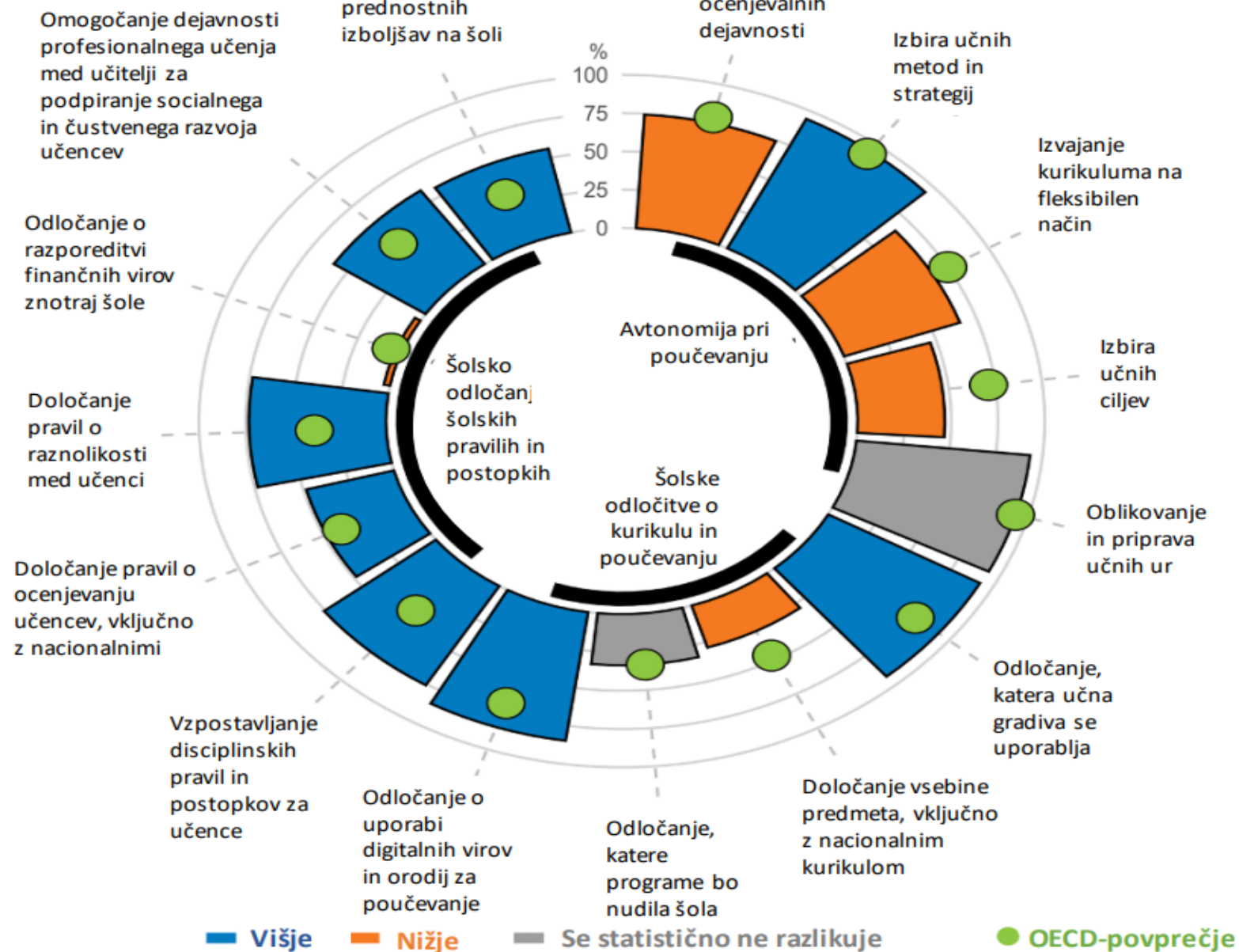
Sodelovanje med učitelji

	1. in 2. VIO (ISCED 1)	3. VIO (ISCED 2)	Srednje šole (ISCED 3)	
Poučujete v timu v istem razredu.	37%	44%	35%	●
Vključite se v sodelovalno profesionalno učenje (učeča se skupnost).	24%	27%	30%	●
Vključite se v skupne aktivnosti za različne razrede in starosti (npr. projekti).	34%	32%	37%	●
Opazujete pouk v razredih drugih učiteljev in jim posredujete povratne informacije.	41%	39%	41%	↑ ●
Sodelujete v razpravah o učnem razvoju posameznih učencev.	46%	42%	27%	●
Izmenjujete učna gradiva s sodelavci.	34%	26%	27%	●
Sodelujete z drugimi učitelji na šoli za zagotavljanje skupnih standardov ocenjevanja.	24%	27%	30%	●

Vzvod 4: Krepitev učiteljeve avtonomije

Avtonomija učitelja

Slovenija

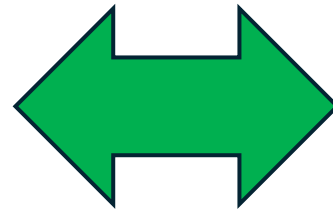

Povzetek

Kaj lahko stori....

RAVNATELJ/ŠOLA (mezosistem)

- krepitev kakovostnih praks poučevanja: višji miselni procesi, zastavljanje kakovostnih in močnih vprašanj, diskusije in razprave, uporabnost, projektno in skupinsko delo, raziskovalno delo, povratne informacije, formativno spremljanje, raznolikost ocenjevanja
- kakovostni mehanizmi sodelovanja med zaposlenimi na šoli: kolegialne hospitacije, kakovostno vodenje strokovnih aktivov/timov, poglobljeno sodelovanje, kakovostne strokovne razprave (z usmerjenimi protokoli)
- kakovostno NIU: daljša usposabljanja, temelječa na jasnih/konkretnih potrebah, spremljanje prenosa v prakso (učinki)
- povezanost načrtovanja izboljšav z novimi zakonskimi določili (npr. samoevalvacija, vzgojno delovanje)
- ravnateljevo učenje in zgled

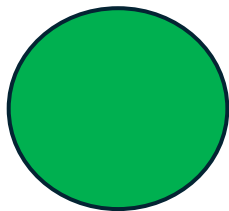

SISTEM (exosistem)

- novi UN/KZ z didaktičnimi priporočili
- novi zakoni in pravilniki (npr. Pravilnik o ocenjevanju znanja, Zakon o šolski inšpekciji)
- zagotavljanje finančnih sredstev za nadaljnje izobraževanje in usposabljanje (npr. KUP, IJZ3)
- usklajenost z RPVI 2023-2033

Za zaključek

Mnenja učiteljev o ravnateljih

Preglednica 6.3: Mnenja učiteljev o ravnateljih v Sloveniji

Deleži učiteljev, ki se strinjajo ali popolnoma strinjajo z izjavami o ravnateljih v šoli:	1. in 2. VIO (ISCED 1)	3. VIO (ISCED 2)	Srednje šole (ISCED 3)
a) Ravnatelj ima jasno vizijo te šole.	89,8	87,1	85,3
b) Ravnatelj spodbuja sodelovanje med učitelji pri razvoju novih učnih praks.	92,6	92,4	88,1
c) Ravnatelj skrbi, da učitelji prevzamejo odgovornost za izboljšanje svojih učnih sposobnosti.	91,1	90,7	85,7
d) Ravnatelj zagotavlja, da se učitelji počutijo odgovorne za učne dosežke učenk in učencev.	87,2	85,5	86,7
e) Ravnatelj spodbuja vse zaposlene, da imajo besedo pri pomembnih odločitvah.	80,0	79,7	72,0
f) Ravnatelj ima dobre profesionalne odnose z zaposlenimi.	87,5	87,5	84,4
g) Ravnatelj ima dobre profesionalne odnose s starši oz. skrbniki.	94,8	93,4	94,1
h) Ravnatelj ima dobre profesionalne odnose z učenkami in učenci.	92,4	91,9	91,9
i) Ravnatelj skrbi za učinkovito spremljanje uspešnosti učiteljev.	85,0	83,9	79,0
j) Ravnatelj daje koristne povratne informacije učiteljem in zaposlenim.	83,2	81,9	76,4

Vir: Japelj Pavešič, B. in drugi (ur.). 2025. Mednarodna raziskava poučevanja in učenja TALIS 2024. Poučevanje in učenje v Sloveniji in po svetu. Pedagoški inštitut.

Deleži učiteljev, ki se strinjajo ali popolnoma strinjajo z izjavami o ravnatelju v šoli:	1. In 2. VIO (ISCED 1)	3. VIO (ISCED 2)	Srednje šole (ISCED 3)
Učiteljice in učitelji se lahko za strokovno podporo zanesejo na šolsko vodstvo.	87,0	86,0	84,0
Ravnatelj/-ica zaupa v strokovnost učiteljev.	94,0	93,0	91,0

Vir: OECD. TALIS 2024 Database & Compendium.

Hvala.
